

Årsredovisning för

Svenska Avdelningen av

Internationella Juristkommissionen

Räkenskapsåret 2013-01-01 – 2013-12-31

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2013

I. INLEDNING

Sedan den nya styrelsen tillträdde den 13 maj 2013, och efter sommaruppehållet, påbörjades en diskussion om formerna för ICJ-S:s verksamhet. Styrelsen enades om att verksamheten skulle ske i arbetsgrupper med minst en styrelseledamot som lämnade kontinuerliga rapporter till styrelsen. Varje arbetsgrupp skulle ha en tydligt formulerad målsättning och redovisa ett resultat. Arbetsgrupperna inordnades under något av följande tre verksamhetsområden: Rättssäkerhet, Migration och Diskriminering/Jämställdhet. Verksamhetsområdena ska utgöra ICJ-S:s kärnverksamhet.

Det påbörjades en genomgång av ICJ-S:s samtliga pågående projekt. De projekt som inte visade någon aktivitet avslutades. Samtidigt togs initiativ till ett antal nya arbetsgrupper som påbörjade sitt arbete i slutet av 2013. däribland Street Law Academy (SLA) som genomfördes under våren 2014 och fick ett mycket positivt genomslag.

Styrelsen genomförde även en grundlig genomgång av ICJ-S:s ekonomiska ställning i samarbete med redovisningsekonomen och revisorn. Olika former för finansiering av verksamheten har diskuterats och styrelsen beslutade bland annat att genomföra avgiftsbelagda kurser inom ramen för verksamhetsområdena.

Sammanfattningsvis kan sägas att verksamhetsåret starkt präglats av en ambition att effektivisera och förnya ICJ-S:s verksamhet. Förändringarna har genomförts stegvis och började ge resultat under våren 2014 och förväntas få fullt genomslag under nästa verksamhetsår. Ett flertal projekt och utbildningar är planerade till hösten 2014. SLA-projektet ska fortsätta även under nästa verksamhetsår.

II. DEN SVENSKA VERKSAMHETEN

ARBETSGRUPPERNA

Under hösten 2013 bildades fyra arbetsgrupper som utgör utgångspunkten för ICJ-S:s kärnverksamhet och markerar samtidigt ambitionen om att föra en aktuell och angelägen rättspolitisk debatt i Sverige.

Information, öppenhet och säkerhetspolitiska gruppen

Gruppens syfte är att initiera diskussion och öka kunskapen kring rättsfrågor om informationsfrihet, övervakning, terrorism och öppenhet. Även andra närliggande frågor kommer att behandlas. Rättsgruppen arrangerade i oktober ett debattsamtal under MR-dagarna " Mänskliga rättigheter och kampen mot terrorismen- vart är vi på väg?" och medverkade i november i den första utbildningskonferensen om islamofobiska hatbrott som arrangerades av hatbrott.se. ICJ-S medverkade tillsammans med EXPO och forskare från Polishögskolan.

Ansvarig för rättsgruppen är jur. kand. Naiti del Sante och advokat Thomas Olsson

Frihetsberövande

Gruppens syfte är att granska det svenska häktningsinstitutet. Sommaren 2013 togs en rättsutredning fram som ligger till grund för gruppens framtida arbete vilket innefattar bland annat debattartikel och seminarier.

Ansvarig för rättsgruppen är advokat Thomas Olsson och jur.kand. Angelica Rigborn

Street Law Academy

I november 2013 påbörjades arbetet med pilotprojektet Street Law Academy. Syftet med Street Law är att stärka och öka kunskapen om rättigheter, bland rättssvagare grupper. ICJ-S har valt att rikta sig till barn och unga från mångmiljonförorten och minoriteter. Street Law startades också mot bakgrund av den sociala snedrekryteringen bland juristkåren. Ett annat syfte är därför att bredda framtida juristkårens kunskaper om mänskliga rättigheter men också om det svenska samhället som helhet. Street Law kommer därför att engagera juridikstudenter genom särskilda utbildningsinsatser. En viktig målsättning är att öka de juridiska färdigheter och kunskaper om de mänskliga rättigheterna, insikt i rättsetiska överväganden och träning i juridisk tillämpning. Street Law kommer att utbilda juriststudenter från Uppsala och Stockholm som i sin tur kommer att utbilda barn och unga på skolor och organisationer i mångmiljonförorten och bland minoriteter.

Ett tredje syfte är att utveckla välfungerande rättspedagogiska metoder för att nå projektets målgrupper. Pilotprojektet kommer att påbörja sin verksamhet januari 2014. Under hösten 2013 har dock grunden till projektet lagts fram.

Ansvarig för Street Law Academy är jur. kand. Naiti del Sante, med stöd av jur.kand. Angelica Rigborn och advokat Thomas Olsson.

Migrationsrättsliga gruppen

Under hösten 2013 bildades migrationsrättsliga gruppen. Gruppens syfte är att initiera diskussion och öka kunskapen om migrationsrätt och mänskliga rättigheter. Gruppen kommer också arrangera kurser i migrationsrätt för offentliga biträden.

Ansvariga för migrationsrättsliga gruppen är Per Stadig, Peter Varga, Mai Greitz och Ignacio Vita.

SEMINARIER

Mänskliga rättigheter och kampen mot terrorism – vart är vi på väg?

Den 14 november höll ICJ-S ett debattsamtal på Kulturhuset i Stockholm under MR-dagarna. Temat för samtalet var "Mänskliga rättigheter och kampen mot terrorism – vart är vi på väg?". ICJ-S ordförande Thomas Olsson och professor i folkrätt Ove Bring diskuterade olika rättspolitiska och folkrättsliga aspekter av kriget mot terrorismen. Moderator för samtalet var ICJ-S styrelseledamot Naiti del Sante.

Utbildningskonferens om islamofobiska hatbrott

Den 30 november föreläste ICJ-S styrelseledamot Naiti del Sante i den första utbildningskonferensen om islamofobiska hatbrott i Sverige. Den välbesökta konferensen berörde straff- och civilrättsliga aspekter av hatbrottslagstiftningen, psykologiska faktorer samt historiska perspektiv på hatbrott och islamofobi. Konferensen arrangerades Hatbrott.se, som primärt initierar forskning och debatt om

hatbrott. ICJ-S medverkade även i det efterföljande panelsamtalet tillsammans med Alex Bengtsson, tf. VD för EXPO och Maria Knutsson, lektor och ämnesansvarig på Polishögskolan.

Europas mest utsatta grupp, ett seminarium om romer och mänskliga rättigheter.

Den 29 april 2014 anordnade ICJ-S ett seminarium och en diskussion om hur de mänskliga rättigheterna kan tillgodoses för en av Europas mest utsatta grupper. Seminariet hölls i ICJ-S lokaler i Stockholm. Moderator för seminariet var styrelseledamoten Julia Demarinis Gidding.

Seminarier avseende situationen för de mänskliga rättigheterna i Västsahara

I samband med ICJ-S projekt om Västsahara genomfördes ett flertal aktiviteter i samarbete med andra organisationer.

- Seminarium om rättegångsobservationerna i Västsahara den 21 februari 2013
- Seminarium samt fotoutställning bl.a. från rättegångsobservationerna vid Fredens Hus i Uppsala, 15 april 2013
- Seminarium om situationen på det ockuperade Västsaharas territorium i riksdagen den 25 april 2013
- Seminarium om Västsahara och de svenska företagens ansvar den 3 maj 2013
- Filmvisning och seminarium om Västsahara vid biografen BioRio i Stockholm den 23 maj 2013

KURSER

Den 11 april 2013 hölls en grundläggande kurs i CSR, Corporate Social Responsibility. Bland frågor som togs upp; vad innebär CSR? Vad bygger företagen sitt CSR-arbete på? Och hur kan man implementera detta i sin egen organisation? Styrelseledamoten Alexandra Frenander höll i kursen.

PER ANGERPRISET

ICJ-S är en av de organisationer som ingår i nomineringskommittén till Per Anger-priset, vilket årligen delas ut av Forum för levande historia för att lyfta fram insatser som främjar demokrati och mänskliga rättigheter. Övriga organisationer i nomineringskommittén är Amnesty International, Diakonia, Reportrar utan gränser, Svenska PEN, Civil Rights Defenders, Svenska FN-förbundet, Svenska kyrkan och Röda Korset.

Förfarandet med nominering inleds i ICJ-S med att styrelsen röstar mellan tre kandidater. Den vinnande kandidaten presenteras för juryn av Per Anger-priset, först genom en skriftlig presentation och sedan på ett jurymöte på Forum för Levande Historia där nomineringsorganisationerna även muntligen framställer sin kandidat.

År 2013 nominerade ICJ-S Muharram Erbey till juryn för Per Anger-priset. Erbey är en kurdisk advokat som fängslats i Turkiet på grund av sina aktiviteter till stöd för mänskliga rättigheter. Den formella grunden för arresteringen av Erbey var bl.a. att han besökt Sverige och talat inför riksdagen. Juryn beslutade att tilldela 2013 års pris till Justine Ijeomah från Nigeria.

INFORMATIONSVERKSAMHET

ICJ-S närvarade på Juristdagarna vid Stockholms universitet, JiA-dagarna vid Lunds universitet och Juristmässan i Örebro. Nytt material om ICJ-S verksamhet togs fram för ändamålet.

Under november 2013 påbörjade ICJ-S arbete med ny hemsida som kommer att lansera februari 2014. ICJ-S har sett över nyhetsbrevet och analyserat sina verksamheter på sociala medier. Ny satsning kommer att ske under våren 2014.

III. DEN INTERNATIONELLA VERKSAMHETEN

1. GAZA

ICJ-S har under året arbetat med ett projekt, Gazaprojektet, som görs i samarbete med Palestinian Centre for Human Rights. Syftet är att utbilda unga jurister på Gazaremsan i internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter. En projektresa genomfördes under februarimånad då ICJ-S styrelseledamot Per Stadig besökte Gaza. Syftet med besöket var att förbereda en utbildning med avsikt att genomföra en s.k. moot-court tävling på de juridiska fakulteterna i Gaza.

Besöket resulterade i att ICJ-S tillsammans med Palestinian Centre for Human Rights kom överens om det fortsatta samarbetets utformning. Det beslutades att ICJ-S delfinansierar en resa för det vinnande laget till Haag, där deltagarna dels besöker de internationella domstolarna och dels får fördjupad utbildning i mänskliga rättigheter. Det beslutades också att ICJ-S skickar en eller två jurister till Gaza för att undervisa eleverna inför slutprovet. Pga. rådande politiska läge i Egypten, där resor in till Gaza omöjliggjorts, har projektet inte kunnat genomföras i sin helhet. Avdelningen arbetar vidare med projektet där förhoppningen och målet är att genomföra projektet i sin helhet.

2. BELARUS

ICJ-S har med medel från Svenska Institutet genomfört ett projekt med samarbetsorganisationer i Belarus. Syftet med projektet var att bygga upp och stödja nätverk mellan belarusiska jurister som arbetar med MR-frågor och mellan belarusiska och svenska jurister, samt att sprida kunskap om den rådande MR-situationen i Belarus.

ICJ-S knöt kontakter med representanter från "the Legal Transformation Center" i Minsk varefter en konferens genomfördes i Stockholm med representanter från fyra belarusiska MR-organisationer. Genom seminarier, föreläsningar och öppna utfrågningar behandlades en rad områden, såsom rätten till en rättvis rättegång, rättssäkerhet m.m. och de internationella instrument som dessa rättigheter baseras på. De belarusiska delegaterna fick möjlighet att träffa representanter från bl.a. UD, Regeringen, SIDA, DO. Ett uppföljande arbete har skett i samarbete med våra partnerorganisationer the Human Rights Center, the Legal Transformation Center, Center for legal Assistance to the population och Platforma. Projektet avslutades under våren 2013.

3. VÄSTSAHARA

Under 2013 genomförde en rättegångsobservationsresa till Västsahara (20/2-2014, Rabat) Arbetsgruppen hade anordnade bland annat ett antal seminarier med fokus på den folkrättsliga situationen i Västsahara. Samtliga aktiviteter finansierades genom de medel som beviljats ICJ-S från Folke Bernadotte-akademin. Arbetsgruppen upphörde våren 2013.

IV. ADMINISTRATION

1. STYRELSEN OCH STYRELSEARBETE

Styrelsen har under 2013 sammanträtt vid 10 tillfällen. Årsmötet hölls den 13 maj 2013 på ICJ-S kansli i Stockholm.

Årsmötet beslöt att välja Peter Varga, Naiti del Sante, Angelica Rigborn, Per Stadig, Mai Greitz, Love Rönnelid, Ignacio Vita, Laura Carlsson, Lisa Staxäng, Anders Endsjö och Katarina Fast till ledamöter i ICJ-S styrelse.

Årsmötet beslöt att välja advokaten Thomas Olsson och juristen Paul Lappalainen som styrelseordföranden.

På grund av personliga skäl avgick Paul Lappalainen, Lisa Staxäng, Laura Carlsson och Katarina Fast som styrelseledamöter i oktober 2013. Naiti del Sante valdes till vice-ordförande av styrelsen i enlighet med ICJ-S stadgar, november 2013.

2. KANSLIETS VERKSAMHET

Styrelsen har haft veckovisa kanslimöten. Kansliet sköter den kontinuerliga administrativa verksamheten.

Moa Gruneau, Susanne Odén, Louise Warringer, Sandra Karlsson, Fredrik Svärd, Nedim Malovic, Rebecca Farkhooy praktiserade under 2013 på ICJ-S:s kansli.

3. MEDLEMMAR

ICJ-S påbörjade hösten 2013 ett internt och organisatoriskt förnyelsearbete i syfte att göra ICJ-S:s verksamhet mer angeläget och relevant för medlemmarna. Syftet är att medlemsantalet ska öka under 2014. Under 2013 hade ICJ-S 140 medlemmar.

4. EKONOMI

Bokföringen för 2013 handhas av redovisningsekonom Jan Berggren, extern konsult. Revisionen handhas av Patrik Zettergren, Fyrtornet Revisionsbyrå. Styrelsen har vidtagit åtgärder för att stärka föreningens ekonomi. Mer om detta nedan.

V. VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRET SLUT

1. INTÄKTER MM

ICJ-S har efter räkenskapsåret 2013 arbetat för att avsevärt stärka föreningens ekonomi. Föreningen har under många år varit under ekonomisk press, vilket framgår av årsredovisningar från tidigare år. Ambitionen är att föreningen alltid ska ha tillräckligt med kapital för att kunna täcka administrativa kostnader, anordna seminarier och i övrigt vara aktiv i samhällsdebatten i rättssäkerhetsfrågor. Migrationsgruppen, företrädd av Per Stadig, anordnande en kurs i migrationsrätt i april 2014 som genererade intäkter för föreningen och stabiliserade dess ekonomi. Avsikten är att denna kurs, samt även andra avgiftsbelagda kurser, ska anordnas minst en gång per år.

Med anledning av att ICJ-S anordnade en avgiftsbelagd kurs i migrationsrätt är föreningen sedan maj 2014 registrerad för mervärdesskatt hos Skatteverket. ICJ-S är sedan februari 2014 avregistrerad som arbetsgivare.